OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Hallinto- ja ohjausosasto
Ohjausyksikkö
Niina Puolusmäki

Muistio

8.2.2023

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan kunta- ja terveysjaosto

Oikeusministeriön lausunto HE 325/2022 vp. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2023 lisätalousarvioksi

Oikeusministeriön hallinnonalalle ehdotetaan vuoden 2023 ensimmäisessä lisätalousarviossa määrärahojen lisäystä noin 2,7 milj. euroa. Oikeusministeriön määrärahataso huomioiden vuoden 2023 talousarvio ja käsillä oleva lisätalousarvioesitys on noin 1,1 mrd. euroa.

Nuorisorikollisuuden ehkäisemiseen lisämäärärahoja

Tarkoituksena on, että nuorten tekemiin rikoksiin puututaan nopeasti rikoskierteen katkaisemiseksi. Jotta nuorten tekemien rikosten käsittely toimii sujuvasti koko rikoskäsittelyketjussa ja nopean puuttumisen sekä uusintarikollisuuden ehkäisemisen tavoitteet yhteiskunnassa saavutetaan, esitetään lisämäärärahaa poliisin rikostutkinnan lisämäärärahan mukaisesti Syyttäjälaitoksen (25.30.01), oikeusaputoimen (25.10.04), tuomioistuinten (25.10.03) sekä Rikosseuraamuslaitoksen (25.40.01) lisäresursseja 2,5 miljoonalla eurolla.

Nuorisorikollisuuden ennalta ehkäiseviin toimiin esitetään 350 000 euroa, jolla voidaan vuoden 2023 ajan jatkaa nuorten rikoskierteen katkaisemiseen suunnattua nuorten toimintamallin avustamista (25.01.50). Rikoksilla oireilevien nuorten toimintamalli on tarjonnut pilotointiaikana kokonaisvaltaista 13–29 vuotiaiden lapsen, nuoren ja perheen tilanteeseen räätälöityä tukea. Tuki on nuorille, jotka ovat erityisessä riskissä ajautua jengeihin ja vakavan rikollisuuden piiriin.

Saamelaiskäräjien lisämääräraha

Saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon ylläpitämiseen osoitettavaan määrärahaan (25.01.50) esitetään 25 000 euron lisäystä saamelaiskäräjien resurssien turvaamiseksi. Lisäys aiheutuu työterveyshuollon kustannusten kasvusta.

Momenttien päätösosiin esitettävät muutokset, joilla ei ole määrärahavaikutuksia

Vaalimenomomentti (25.50.20) on arviomääräraha. Momentin päätösosaan esitetään määriteltävän 3,1 milj. euron enintään erä vaalipiirilautakuntien menojen kattamiseen. Momentin määrärahataso ei muutu. Enintään erä kattaa tietyt harkintaa sisältävät menot (palkkiot ja vähäisessä määrin palvelujen ostot).

Momentin 25.01.21 päätösosaa esitetään muutettavaksi siten, että momentille myönnetään nettomäärärahaa ja nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon oikeusministeriön hallinnonalan toimintaan liittyvät EU:lta saatavat tulot. Muutos vastaa vuoden 2022 talousarvioon tehtyä muutosta.

Talousarvion sisäiset siirrot

Talousosaamisen toimintoon on kohdennettu vuodesta 2022 lukien 1 miljoona euroa (momentit 25.10.04 ja 25.01.01). Jotta määräraha voidaan käyttää talousosaamisen verkoston eri toimijoiden avustuksiin, koordinaatioon oikeusministeriössä ja jäsenmaksuun verkostossa OECD International Network on Financial Education INFE esitetään talousarvion sisäistä siirtoa momentilta 25.10.04 momenteille 25.01.01, 25.01.50 ja 25.01.66. Momentin 25.01.50 päätösosaa esitetään täydennettäväksi siten, että määrärahaa saa käyttää avustuksiin talousosaamisen edistämiseen.

Lisätalousarvioesityksessä on myös huomioitu talousarvion sisäinen siirto 200 000 euroa (oikeusministeriön momentilta 25.40.01 opetus- ja kulttuuriministeriön momentille 29.80.30), joka mahdollistaa avustusten myöntämisen yleisille kirjastoille lukupiiritoiminnan ja muiden vastaavien lukutaidon kehittymiseen ja kirjallisuuden harrastamiseen tähtäävien toimien järjestämiseen vangeille samanlaisin perustein kuin muillekin erityisryhmille.

Muut huomiot

Hallituksen esitys eduskunnalle julkisen hallinnon automaattista päätöksentekoa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 145/2022 vp) on eduskunnassa käsittelyssä. Määrärahatarpeet on purettu vuoden 2023 varsinaisesta talousarviosta ja esitetään lisätalousarvioehdotuksessa siten, että voimaantuloajaksi on arvioitu 1.4.2023. Määrärahatarpeita ei kohdennu oikeusministeriön pääluokkaan vaan budjettimuutokset kohdistuvat pääluokkiin 28, 30 ja 32.